

13/07/2016

Grup d'Estudi de la Traducció Catalana Contemporània (GETCC)

El Grup d'Estudi de la Traducció Catalana Contemporània (GETCC) estudia la història de la traducció catalana. S'ha centrat des de la seva formació en la investigació de la traducció a aquesta llengua a partir de perspectives lingüístiques, sociolingüístiques i socioculturals en diferents contextos històrics, com el franquisme, l'exili o les darreres dècades. El GETCC pretén, a més, proporcionar eines bibliogràfiques de referència, com és el cas del *Diccionari de la traducció catalana*.

L'any 2003 la UAB va constituir la Càtedra de Traducció Jordi Arbonès, arran de la donació del llegat personal de l'escriptor i traductor per part dels hereus, amb la finalitat d'investigar la traducció literària. Aquest fet va empènyer un grup de professors a treballar plegats en diversos aspectes de la història de la traducció i a aprofundir en la investigació i la difusió del patrimoni de les traduccions en unes circumstàncies especialment adverses: el franquisme i l'exili, i també del patrimoni de la traducció literària de l'any 1975 ençà. L'aproximació del grup al fenomen de la traducció parteix de perspectives teòriques, lingüístiques, sociolingüístiques i socioculturals.

El Grup d'Estudi de la Traducció Catalana Contemporània (GETCC) forma part del Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental de la UAB i, a hores d'ara, té el reconeixement de grup consolidat per l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). Ha obtingut el finançament per a dos projectes coordinats I+D+i en convocatòries competitives estatals, amb el grup Estudis de Gènere: Traducció, Literatura,

Història i Comunicació, de la Universitat de Vic: «La traducción en el sistema literario catalán: exilio, género e ideología (1939-2000)» (FF12010-19851-C02-01) i «La traducción catalana contemporánea: censura y políticas editoriales, género e ideología (1939-2000)» (FF12014-52989-C2-1-P).

Actualment, del GETCC, dirigit per Montserrat Bacardí, en formen part els investigadors Mercè Altimir, Carles Biosca, Josefina Caball, Carles Castellanos, Jordi Cornellà-Detrell, Ramon Farrés, Judit Fontcuberta, Montserrat Franquesa, Teresa Iribarren, Jordi Jané-Lligé, Jordi Mas López, Francesc Parcerisas, Joaquim Sala-Sanahuja, Mireia Sopena i Dolors Udina, i els investigadors en formació Pep Sanz i Lara Estany. La majoria dels membres estan vinculats a la UAB, però també hi participen investigadors de la Universitat de Barcelona, de la Universitat Oberta de Catalunya i de la Universitat de Glasgow.

Projectes i línies de recerca

Nombroses aportacions dels membres que conformen la línia de recerca «Traducció i franquisme» han pres com a eix temàtic l'estudi de la traducció en les condicions penoses de la dictadura, que les va prohibir al llarg de pràcticament dues dècades, fins a l'esclat editorial dels anys seixanta. En aquest sentit, cal destacar els volums *La traducció catalana sota el franquisme* (2012), de Montserrat Bacardí, el col·lectiu *Traducció i censura en el franquisme* (2016) i els nombrosos articles de Jordi Cornellà-Detrell, Jordi Jané-Lligé o Mireia Sopena.

A banda del llegat de Jordi Arbonès, a partir del qual s'ha inaugurat la col·lecció "Visions" de l'editorial Punctum, que aplega l'epistolari del traductor amb diferents personalitats de les lletres catalanes, el GETCC custodia actualment els fons documentals dels següents escriptors, traductors o editors: Francesc Arnó, Josep Pedreira, D. H. Rosenthal i Rafael Tasis. Aquest patrimoni ha permès la publicació de diverses traduccions que havien romàs inèdites.

Gràcies a la documentació aportada pel Fons Arbonès, el grup ja fa temps que investiga les possibilitats de recerca d'un camp que, fins aleshores, semblava més aviat erm: «Traducció i exili». A part d'aproximacions de conjunt, s'ha estudiat la tasca de Francesc Arnó, Agustí Bartra, Gràcia Bassa, Enric Martí i Muntaner, Anna Murià, Joan Oliver, Teresa Pàmies o Ramon Xuriguera, la qual cosa ha permès endinsar-se en els vestigis d'aquesta pràctica imposada: la producció literària i la traducció lluny dels Països Catalans.

Una de les bases del grup és que és constituït per alguns dels traductors en actiu més prestigiosos del país, l'obra dels quals, ja extensa, ha estat reconeguda amb diversos premis (Josefina Caball, Ramon Farrés, Montserrat Franquesa, Francesc Parcerisas, Joaquim Sala-Sanahuja o Dolors Udina). Alhora, en qualitat de docents i d'investigadors, s'han interessat per l'anàlisi de les aportacions dels seus predecessors o coetanis.

Així mateix, cal assenyalar la labor d'alguns investigadors que han estudiat la traducció catalana en relació amb altres llengües i processos històrics, tot incidint en les similituds i les divergències, de vegades des d'una perspectiva lingüística, d'altres sociolingüística i d'altres des d'un angle més especulatiu. En aquest sentit, les nombroses aportacions de Carles Castellanos són de primer ordre en la confecció de diversos diccionaris i en la recerca de processos d'estandardització de llengües distintes. Altres investigadors s'han ocupat de la traducció i de la recepció de la literatura sarda (com Carles Biosca) o japonesa, tal i com fa

palès el volum *L'haiku en llengua catalana*, editat per Jordi Mas, o els articles de Mercè Altimir.

Alguns projectes impulsats en els últims anys per membres del GETCC responen a la voluntat de dotar la disciplina d'eines bibliogràfiques de referència. En aquest sentit, cal assenyalar el volum *Una impossibilitat possible. Trenta anys de traducció als Països Catalans (1975-2005)* (2010) i, molt especialment, el *Diccionari de la traducció catalana* (2011), codirigit per Montserrat Bacardí i Pilar Godayol (UVIC) i distingit amb el Premi de la Crítica Serra d'Or 2012. Aquest diccionari, assessorat pels especialistes més reconeguts del país i que va implicar la participació d'una vuitantena de professionals, és la primera obra d'aquestes característiques en l'àmbit català.

Selecció de publicacions

BACARDÍ, Montserrat. *La traducció catalana sota el franquisme*. Lleida: Punctum, 2012. ISBN 978-84-940694-0-6.

BACARDÍ, Montserrat; GODAYOL, Pilar (eds.). *Una impossibilitat possible. Trenta anys de traducció als Països Catalans (1975-2005)*. Vilanova i la Geltrú: El Cep i la Nansa Edicions, 2010. ISBN 978-84-927450-9-8.

BACARDÍ, Montserrat; GODAYOL, Pilar (dir.). *Diccionari de la traducció catalana*. Vic: Eumo, 2011. ISBN 978-84-9766-396-0.

BACARDÍ, Montserrat; GODAYOL, Pilar. *Les traductores i la tradició. 20 pròlegs del segle XX*. Lleida: Punctum, 2013. ISBN 978-84-940694-7-5.

FRANQUESA, Montserrat. *La Fundació Bernat Metge, una obra de país (1923-1938)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2013. ISBN 978-84-988361-2-7.

IRIBARREN i DONADEU, Teresa. *Literatura catalana i cinema mut*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2012. ISBN 978-84-988353-5-9.

MAS, Jordi (ed.). *L'haiku en llengua catalana*. Obrador Edèndum, 2014. ISBN 978-84-939169-9-2.

PARCERISAS, Francesc. *Traducció, edició, ideologia. Aspectes sociològics de les traduccions de la Bíblia i de l'Odissea al català*. Vic Eumo, 2009.

PARCERISAS, Francesc. *Sense mans. Metàfores i papers sobre la traducció*. Barcelona: Galàxia Gutenberg, 2013. ISBN 978-84-158631-1-3.

SOPENA, Mireia. Josep Pedreira, un editor en terra de naufragis. *Els Llibres de l'Óssa Menor (1949-1963)*. Barcelona: Proa, 2011. ISBN 978-84-758827-4-1.

VILARDELL, Laura (ed.). *Traducció i censura en el franquisme*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2016. ISBN 978-84-988381-8-3.

Montserrat Bacardí

Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental
Montserrat.Bacardi@uab.cat

[View low-bandwidth version](#)